

19. 9. 2019

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Novela zákona o pobytu cizinců na území ČR

Dne 16. července 2019 byla po více než rok trvajícím legislativním procesu vyhlášena ve Sbírce zákonů v částce 77 pod číslem 176/2019 Sb. novela zákona č. [326/1999](#) Sb., o pobytu cizinců na území ČR a o změně některých zákonů (dále jen „Zákon“). Tato novela je velmi významná zejména z pohledu jejího dopadu na současné existující procesy, v rámci kterých cizinci legalizují svůj výkon práce na území ČR. Nejvýznamnějším změnám souvisejícím s výkonem práce cizinců na území ČR se bude věnovat i tento článek.

Mimořádné pracovní vízum

Vládě ČR se prostřednictvím svého nařízení umožňuje dočasně aktivovat vydávání mimořádného pracovního víza limitovaného na konkrétní zdrojové země zahraničních pracovníků, ekonomická odvětví potýkající se s nedostatkem pracovních sil, či dokonce stanovící cílový objem požadované migrace.

P / R / K

ADVOKÁTNÍ KANCELÁŘ

Principem mimořádného pracovního víza je tzv. cirkulární migrace spočívající v dočasném pobytu cizince ze třetího státu s následným návratem do svého domovského státu. Tento typ víza tedy není tedy usazovacím pobytem vedoucím k trvalému pobytu cizince, ale reaguje na aktuální potřebu a situaci na trhu práce ČR. Praktickým projevem této skutečnosti je ustanovení § 31a odst. 4) a 5) Zákona, které stanoví, že mimořádné pracovní vízum se uděluje s dobou platnosti a dobou pobytu na území ČR pouze v délce 1 roku, aniž by bylo možné jeho platnost dále prodlužovat. Dále v této souvislosti Zákon výslovně vylučuje možnost během pobytu na území ČR podat žádost o vízum k pobytu nad 90 dnů, povolení k dlouhodobému pobytu, povolení k přechodnému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu. Nebude ani možné požádat o sloučení rodiny na území s držitelem mimořádného pracovního víza. Pro účely dlouhodobého zaměstnání a eventuálního usídlení bude i nadále sloužit zaměstnanecká karta, kterou lze opakovaně prodlužovat, a po splnění zákonných podmínek poté podat žádost o trvalý pobyt.

Kvóty pro ekonomickou migraci

Zákon upravuje nové zmocnění vládě ČR ke stanovení kvót pro ekonomickou migraci. Jakmile bude stanovena kvóta naplněna, dojde k aplikaci ustanovení § 169h odstavec 3 Zákona, podle něhož bude v takovém případě jakákoliv další žádost nepřijatelná. Prostřednictvím nařízení vlády ČR tak budou stanoveny přesné kvóty pro nabírání žádostí o udělení pobytových oprávnění za výdělečnými účely, kterými jsou:

- vízum k pobytu nad 90 dnů za účelem podnikání,
- povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování a
- zaměstnanecká karta.

Kvóta bude definovat maximální počet žádostí o uvedená pobytová oprávnění nabraných v rámci období 1 roku na zastupitelských úřadech ČR v zahraničí rozvržených rovnoměrně na jednotlivé kalendářní měsíce. Zavedení kvót se tak uplatní pouze vůči cizincům žádajícím ze zahraničí. Informaci o maximálním počtu žádostí, které lze pro jednotlivé druhy oprávnění k pobytu podat, bude příslušný zastupitelský úřad zveřejňovat na své úřední desce a svých internetových stránkách.

Příslušné nařízení vlády ČR již bylo vydáno pod č. [220/2019](#) Sb. a je již účinné. Toto nařízení nicméně zavádí kvóty pouze ve vztahu k zaměstnaneckým kartám a dlouhodobým pobytům za účelem podnikání (v případě účelu investování nejsou tedy v současnosti kvóty využívány). V přílohách nařízení jsou uvedeny jednotlivé zastupitelské úřady a příslušné kvóty jak maximální, tak pro jednotlivé vládní programy.

Integrace cizinců

Nové posílení integračních prvků pro cizince přináší dva nové aspekty: (i) převedení již dnes existujících center na podporu integrace cizinců do systému řízeného a financovaného státem, a to s účinností od 1. července 2020, a dále (ii) zavedení povinnosti absolvovat adaptačně-integrační kurz s účinností od 1. ledna 2021.

Povinnost absolvování adaptačně-integračního kurzu pro nově příchozí cizince je stanovena nejdéle do 1 roku ode dne nabytí právní moci rozhodnutí o vydání povolení k jejich dlouhodobému či trvalému pobytu na území ČR. Tato povinnost se bude obdobně vztahovat i na cizince, kterému bylo vydáno nové povolení k dlouhodobému pobytu z důvodu změny účelu pobytu na území. Povinnost absolvovat kurz se týká výhradně cizinců z tzv. třetích zemí, nevztahuje se tedy na občany členských států EU, EHP či Švýcarska. Konkrétní obsahovou náplň a časový rozsah adaptačně-integračního kurzu a podmínky jeho absolvování, požadavky na organizační zajištění adaptačně-integračního kurzu, povinné náležitosti dokladu o absolvování adaptačně-integračního kurzu a paušální částku, kterou bude hradit cizinec, bude teprve specifikovat Ministerstvo vnitra ČR vyhláškou. Za nesplnění povinnosti absolvovat adaptačně-integrační kurz může být cizinci udělena pokuta až do výše 10 000 Kč.

Výjimku z povinnosti absolvovat adaptačně-integrační kurz má pouze cizinec, který: (i) pobývá na území ČR na základě povolení k dlouhodobému pobytu za účelem studia, investování a ochrany na území či karty vnitropodnikově převedeného zaměstnance, (ii) v den nabytí právní moci rozhodnutí o vydání povolení k dlouhodobému či trvalému pobytu buď nedovršil věk 15 let, nebo naopak dovršil věk 61 let, nebo (iii) již adaptačně-integrační kurz absolvoval. Přejícná ustanovení ohledně povinnosti absolvovat adaptačně-integrační kurz stanoví, že tato povinnost se nevztahuje na cizince, kterému bylo povolení k dlouhodobému pobytu nebo povolení k trvalému pobytu vydáno přede dnem 1. ledna 2021 za podmínky, že toto povolení je ke dni 1. ledna 2021 platné.

Agenturní zaměstnávání

Zákon nyní poprvé ve své existenci akcentuje otázky agenturního zaměstnávání. Tato skutečnost se projevuje v rámci agenturního zaměstnávání zejména v požadavku na předložení dokladu k žádosti o zaměstnaneckou či modrou kartu, který musí obsahovat jméno a příjmení cizince, státní občanství, datum a místo narození a bydliště cizince, druh práce, kterou bude cizinec jako dočasně přidělený zaměstnanec vykonávat, místo výkonu práce u uživatele a název a sídlo uživatele. V této souvislosti byl dále rozšířen výčet důvodů pro nevydání zaměstnanecké či modré karty o případ, kdy půjde o

agenturní zaměstnávání a bude se jednat o takový druh práce, který agentura práce nemůže formou dočasného přidělení k výkonu práce u uživatele zprostředkovávat. V případě agenturního zaměstnávání je třeba upozornit ještě na rozšíření aplikace institutu nespolehlivého zaměstnavatele, který se nově uplatní i ohledně uživatele. Bude-li tedy potenciální uživatel shledán dle § 178f Zákona nespolehlivým, bude cizinci žádost o zaměstnaneckou či modrou kartu zamítnuta.

Změny v zákoně o zaměstnanosti

V zákoně o zaměstnanosti dochází ke změně subjektů informační povinnosti dle § 87 v tom smyslu, že tuto povinnost bude mít napříště již jen zaměstnavatel, a to i s ohledem na zaměstnance vysílané na území ČR (tedy zahraniční zaměstnavatel). Touto změnou tedy prakticky odpadá povinnost tuzemským osobám (zaměstnavatelům) hlásit počátek výkonu práce cizinců vysílaných na jejich pracoviště na území ČR ze strany zahraničních zaměstnavatelů, resp. zaměstnavatelů sídlících mimo území ČR. Zahraniční zaměstnavatel vysílající cizince na území ČR je dále povinen vést i evidenci vysílaných cizinců. V případě porušení obou výše uvedených povinností tak zahraničním zaměstnavatelům nově hrozí pokuta do výše 100 000 Kč v případě, že své zaměstnance (cizince) vyslané k výkonu práce na území ČR neohlásí místně příslušné krajské pobočce Úřadu práce, či nepovedou evidenci v požadovaném rozsahu.

Dále je jakýkoliv zahraniční zaměstnavatel (nikoliv pouze zaměstnavatel usazený v jiném členském státě EU, jak platilo doposud), který vyslal svého zaměstnance (cizince) k výkonu práce na území ČR, povinen mít v místě pracoviště kopie dokladů prokazujících existenci pracovněprávního vztahu. Zákon o zaměstnanosti v tomto případě ještě vyžaduje, aby doklady, jimiž je plněna tato povinnost, byly přeloženy do českého jazyka. V případě, že by zahraniční zaměstnavatel tuto povinnost nesplnil, hrozí mu dle zákona o zaměstnanosti pokuta až do výše 500 000 Kč.

Zákon o zaměstnanosti obecně stanoví lhůtu tzv. testu trhu práce v délce 30 dnů. Až po uplynutí této lhůty se volné pracovní místo určené k obsazení cizincem eviduje v centrální evidenci volných pracovních míst obsaditelných držiteli zaměstnanecké či modré karty. Na základě zákona o zaměstnanosti však může nyní krajská pobočka Úřadu práce s ohledem na situaci na trhu práce zkrátit dobu testu trhu práce pouze na 10 dnů.

Řízení o dlouhodobých pobytech za účelem zaměstnání

Hlavní změnou v této oblasti je nepochybně změna koncepce vybírání a výše správního poplatku. Oproti současné praxi je nyní poplatek vybírán pouze jednou v celkové výši 2 500 Kč, a to při podání žádosti na území ČR. Správní poplatek za přijetí žádosti o vydání povolení k pobytu za účelem výkonu ekonomické činnosti, ovšem podaný mimo území ČR na zastupitelském úřadě, se zvýší na částku 5 000 Kč. Mezi povolení k pobytu za účelem výkonu ekonomické činnosti patří následující povolení:

- zaměstnanecká karta,
- modrá karta,
- karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance,
- karta vnitropodnikově převedeného zaměstnance jiného členského státu EU, nebo
- povolení k dlouhodobému pobytu za účelem investování.

Po pořízení biometrických údajů je cizinec povinen se dostavit ve lhůtě stanovené Ministerstvem vnitra ČR k převzetí průkazu o povolení k pobytu. V případě zaměstnaneckých karet ovšem Zákon nově stanoví povinnost cizinci předložit při převzetí průkazu o povolení k pobytu potvrzení vydané jeho zaměstnavatelem, ze kterého vyplývá, že cizinec nastoupil na pracovní místo, ke kterému se vztahuje žádost o vydání zaměstnanecké karty.

Další poměrně zásadní změna se týká dosavadní koncepce získávání souhlasu Ministerstva vnitra ČR se změnou zaměstnavatele, pracovního zařazení nebo zaměstnání na další pracovní pozici u téhož nebo u jiného zaměstnavatele. V těchto případech již nově držitel zaměstnanecké karty nežadá Ministerstvo vnitra ČR o souhlas, ale je povinen oznámit příslušnou změnu Ministerstvu vnitra ČR nejméně 30 dnů před účinností této změny. Ministerstvo vnitra ČR následně sdělí cizinci, zda cizinec splňuje podmínky pro oznamovanou změnu. V případě zaměstnaneckých karet Zákon nově uvádí omezení jejich držitelů, dle kterého je cizinec oprávněn změnit zaměstnavatele nejdříve 6 měsíců od právní moci rozhodnutí o vydání zaměstnanecké karty. Toto omezení však neplatí, pokud došlo k rozvázání pracovního poměru nikoliv vinou cizince, pokud cizinec tyto důvody současně s oznámením prokáže.

Další omezení držitele zaměstnanecké karty představuje zákaz změny zaměstnavatele nebo nástupu na pracovní pozici u nového zaměstnavatele v případech, kdy by budoucím zaměstnavatelem byla agentura práce. Konečně, držitel zaměstnanecké karty, který na území přicestoval na základě vládou schváleného programu, je oprávněn změnit zaměstnavatele nejdříve po uplynutí doby, na kterou byla tato zaměstnanecká karta vydána.

Pobytové kontroly

Novela zavádí povinnost cizince při pobytové kontrole prováděné v místě výkonu práce prokázat na požádání policie, že disponuje příslušným oprávněním pro výkon pracovní činnosti. Důvodová zpráva odkazuje v tomto smyslu na cizince, kteří využívají právo volného pohybu služeb (a tedy zaměstnavatel není česká právnická osoba) a kteří se odvolávají na skutečnost, že pro výkon pracovní činnosti mají dostatečné doklady, ale zákon jim neukládá povinnost se při policií prováděné pobytové kontrole těmito doklady prokázat. Zákon současně posílil i pravomoci policie, která je nově oprávněna při pobytové kontrole požadovat po zaměstnavateli cizince nebo po uživateli, pro kterého cizinec vykonává práci, předložení dokladu prokazujícího oprávněnost výdělečné činnosti cizince. V případě, že cizinec neprokáže, že disponuje příslušným oprávněním pro výkon pracovní činnosti, může mu být uložena pokuta až do výše 5 000 Kč.

Mgr. Matěj Daněk

[PRK Partners s.r.o. advokátní kancelář](#)

Jáchymova 2
110 00 Praha 1

Tel.: +420 221 430 111

Fax: +420 224 235 450

e-mail: prague@prkpartners.com

© EPRAVO.CZ - Sbírka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Konec „severních ateliérů“? Nový stavební zákon otevírá dveře k rekolaudaci ubytovacích jednotek na plnohodnotné byty](#)
- [Oceňování nemovitosti a přiměřená náhrada při zrušení spoluvlastnictví](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 33.: Prevence střetu zájmů \(jednatel × společnost\)](#)
- [Úročení jistoty \(kauce\), kterou skládá podnájemce nájemci - II. díl](#)
- [Když obecní pozemky již nemusí být obecní - institut mimořádného vydržení v obecním právu](#)
- [Střet zájmů členů volených orgánů obchodních korporací: pravidla, proces a následky](#)
- [Dvě kiwi denně: EU schválila první zdravotní tvrzení pro čerstvé ovoce](#)
- [Nová „tlačítková“ povinnost pro e-shopy](#)
- [Digital Omnibus: Revoluce v datech, nebo jen nová zátěž pro podnikatele?](#)
- [Darování pro případ smrti nemovité věci zapsané v katastru nemovitostí a určení výše odměny soudního komisaře](#)
- [Flotilová novela: Kdo a kdy musí nově získat licenci k distribuci pojištění?](#)